

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10.489. szám.

Rákóczi hazajött!

Kurucok vezére, dicső fejedelmünk, nemzeti küzdelmünk ragyogó csillaga, minden igaz magyar fényes eszményképe, hazajött, itthon van, hű népe körében.

Nem is megy el innen, itt marad örökre. Sok hányódás után magyar földben pihen, magyar szellő suttog álmaihoz édes, andalító danát. Magyar szemek könnye lesz most már a harmat, melytől a fű zöldül, melytől virág fakad sirja közelében.

Szent lesz az a város, mely őt befogadja. Magyarok Mekkája, hová zarándokol rajongó serege ifjakkak, véneknek, férfiaknak, nőknek.

Akit kitagadott az elmúlt nemzedék, ahhoz jár tanulni, annak szelleméből merit lelkesedést a mai kor népe s a jövő nemzedék, időtlen időkig.

Ugy távozott tőlünk, mint az üldözött vad. Minden lépésénél száz veszély környezte. Császári porosz-lók halálra keresték. Gonosztevő gyanánt halálra ítélték. Ezüstje, aránya, sok drága marhája lett latrok prédája.

Ki fejedelmek közt első helyen áll, rongyos koldusok közt lett a legszegényebb. Mert gazdag a koldus, kinek hazája van, koldusnál szegényebb, kitől azt elvették.

Ki idegen földön, idegen népek közt hazátlan bujdosó, annak minden napja csak hosszú halódás, mint a hogy hervadoz a letépett virág, bárhogy locsoljátok, bárhogy gondozzátok.

Még a halál sem hoz vigasztalást rája. Idegen föld hantja nem ad édes nyhet a kihült tetem-nek távol a hazától, az édes hazától.

Sokáig hányódott dicső fejedelmünk idegen országban. Sokáig szállongott fájó sóhajtásunk idegenbe hozzá. Sokáig epedett forró ohajtásunk, hogy őt haza hozzuk, hogy őt itthon lássuk, a hazai földön.

Most végre hazajött. Fejedelmi pompa, csillogó ünnepség, hódolat, imádat fogadja mindenütt Rákóczi Ferencet. A merre csak halad, virág kél nyomában, a hazaszeretet és a lelkesedés szép piros virága.

Kigyulnak a fáklyák éjnek évadjában, fényükkel kísérik a nagy fejedelmet diadalutjában. De szebben világít a szent lelkesedés, mely eltölti szívét népe ezreinek. Aranyánál, gyémántnál szebb a ragyogása népe szemeiben az örömkönnyeknek.

Itt van a lelke is, itt lebeg közöttünk az a szent, magasztos, isteni, nagy lélek, a mely csak jót ismert, melyhez önzés nem fért. Örömtől repesve tért vissza körünkbe, hogy tovább munkáljon a mi kebelünkben hazája javára.

Fogadjuk magunkba Rákóczi nagy lelkét, mint az apostolok a szent lélek tüzeit. Kövessük intelmét, szorgos buzdítását, hogy meg ne pihenjünk, amíg ki nem vittuk hazánk szabadságát. Rázzuk le magunkról az önzés láncait. Emelkedjünk föl a nemes eszményekhez, melyekre Rákóczi emléke megtanít.

Akkor majd megnyugszik s a hazai földben boldog pihenőt lel dicső fejedelmünk, nagy Rákóczi Ferenc.

Dr Pál Ernő.

RÁKÓCZI.

Kelj fel nagy Rákóczi,
— Tünj el siri álom. —
Néped még nem szabad,
Ezer baj rászakad,
Szép Magyarországon!

Lelkes tárogatód
Elhallgatott régen.
A zaj mély csendbe fult,
Napunk rég elborult
A borongós égen.

Kelj fel nagy Rákóczi,
Gyere végképp haza.
Nagy rabságban élünk,
Te vagy a reményünk,
Bánatos a haza!

Mozdul Magyarország,
Az utját meglelte:
Előtte fény sugar
Mezében, előljár
A Rákóczi lelke.

Most hozzák, hozzák már
A koporsóját is,
Oltárunk lesz itten ...
Áldja meg az Isten
A halóporát is!

Oh legyen örökké
Áldott az az óra,
Mikor országába,
Szülőhazájába
Jut a koporsója!

Habár messze voltál
Dicső fejedelmünk,
Kétszáz éves gyászban,
A nagy árvaságban,
Mégse felejtettünk.

Hisz a te eszméddel
Volt a lelkünk telve,
Te voltál az ország,
A magyar szabadság
Égretörő lelke.

Most is a neved zeng
A bölcső dalában,
Az ifjak lelkében,
Férfiak tettében
Végső sohajában.

Neveddel ébredsz
A mosolygó élet:
Virág fakadása,
Erdők susogása
Hirdeti emléked.

Oh, járjon be lelked
Kunyhót, palotákat.
Minden hű lélekben,
Munkában, erényben,
Fakasszon hő vágyat.

Fakasszon hő vágyat:
Eszméért szárnyalni,
Szeretni, remélni,
A hazáért élni,
S hogyha kell — meghalni!

FÜLEI SZ. LAJOS.

A politikai helyzetről.

* Képviselőink a parlamentben

Dr Zakariás János és Dr Nagy György székelyföldi képviselők az országgyűlés szerdai ülésén felszóltak s míg egy részről védelmezték a székely érdekeket, másfelől fokozottabb gondoskodásra ajánlták népünk ügyeit. Zakariás tiltakozott a kormány székely telepítési politikája ellen. Kijelentette, a mit a »Szekely-Udvarhely« is oly régóta hangsúlyoz, hogy a székelységnek saját földjén kell megadni a módot arra, hogy boldogulhasson Itthon kell megerősíteni, hogy a nemzetiségekkel sikeresen vehesse fel a harcot Teremtésen a kormány téli háziipari foglalkozást, fejlessze a kereskedelmet és forgalmat. A székely ipar egész Keleten híres volt addig, míg a karos vasuti politika, — a mely teljesen kizárta a székelységet a fejlődésből — le nem rontotta azt. A székelyek virágzó városokat alapítottak, de ezeket most mind a románok és szászok hódítják el, mert a székely kivándorol, vagy kitelepítik nagy Magyarországra Nagy György meg az erdélyrezi birtokviszonyok rendezése tárgyában nyújtott be interpellációt. Polónyi Géza igazságügyminiszter személyesen is tudomással bír a számtalan bajokról és panaszokról, melyek a Székelyföldön éppen az aranyosítással és tagosítással kapcsolatosan felmerülnek. Egyik legsürgősebb feladatát képezi az Erdélyben fennálló aranyosítás és tagosítás tekintetében sürgős orvoslásról gondoskodni már csak azért is, mert nemcsak a törvény hiányos, hanem és talán főleg annak végrehajtása körül még oly jogtalanságok is merültek fel, melyeket a törvény maga nem is indestalt. Nov. 12-én szaktanácskozmány lesz, a melyre Erdély összes képviselőit meghívta. Az ott megvitatásra kerülő törvénytervezetben az az elv, melyet a marosvásárhelyi kir. tábla kimondott, mint dispozió külön fel van véve. Tudomással bír arról is, hogy éppen arra való tekintettel, mert ezt a törvényt sürgősen meg akarják hozni, Erdélyben 187 községben megindult egy oly eljárás, amely részben második aranyosítás utján, részben az eddigi visszaélések alapján, tömegesen akarja kifosztani az illető birtokosokat. Az igazságügyminiszter azonban valamennyi folyamatban levő per iratait rögtön felkérte magához, 30 nap alatt teendő jelentés kötelezettsége mellett. Szóval intézkedett, hogy ezek a perek visszaélések alapjává ne lehessenek. Nagy György az igazságügyminiszter választát örömmel és köszönettel tudomásul vette.

* **Goluchowszky helyett Aehrenthal.** Aehrenthal Alajos báró lett a közös külügyminiszter, aki nyíltan megmondja, hogy a nagy politikában ő felsége utasítása szerint fog eljárni, a hogy eddig is volt. A két kormányval való teljes egyetértésben ohajtja állását betölteni és hogy nevezetesen a magyar törvény alapján is állónak tekintti magát. Nagy szimpátiával viseltetik Magyarország iránt s a magyarok ohajtásait a legnagyobb rokonérzéssel fogja megvizsgálni. Csak hogy aztán szavait ilyen irányu tettek is kövessék. — Különben Aehrenthal báró felesége magyar asszony és sok időt töltött Magyarországon.

* **Pitreich után Schönaich.** A közös hadügyminiszterium is gazdát cserélt. Schönaich Ferenc tábornagy, az osztrák landwehr-miniszter állott élére. Pitreich az ujonclétszám növelése mellett foglalt állást s azt elodázhatatlannak jelentette ki és miután nem kapott ígéretet kívánsága teljesítésére, lemondott. Schönaich szintén ilyenféle ábrándokkal foglalkozik; csak hogy a magyar kormányon, illetve a magyar törvényhozáson áll, vajjon hozzájárul-e a követeléshez vagy sem. Követelhet

ő is, mint Pitreich, de a magyar kormány Schönaichnak is épp úgy megadhatja a teljesítést, mint Pitreichnek megadta s így hadügyminisztersége gyorsan véget érhet.

* **Sztrájk-törvény.** Wekerle kijelentette, hogy a kereskedelmi min. a sztrájk-törvényt már legközelebb a Ház elé fogja terjeszteni. Maguk a képviselők is sürgették Kossuthot a törvény elkészítésére.

Udvarhelymegye Rákóczi szabadságharcában.

Irta: tarcsafalvi Pálffy Aladár.

(3. folytatás.)

Bár az egész város és megye kuruc volt már, még sem érezték magukat eléggé erőseknek nagyobb hadműveletre, csak mikor szintén Guthy üzenetére a csikiak is kijöttek és csatlakoztak, indultak el Udvarhelyről Erzsébetvárosra. De a br. Tige, a parancsnoksága alatt levő labancokkal utjokat állta 1704. jan. 28-an Holdvilágnál s bár a székelyek sokkal többen voltak, mégis csatát vesztek. Ennek fő oka az volt, hogy az elbizakodott Guthy nem fogadta meg Ruyter tanácsát, hogy mielőtt a németek csatarendbe fejlődnek, támadja meg, de azon körülmény is nagyon befolyásolta, hogy Tige ágyúkkal rendelkezett, míg Guthy nem s így nem volt nehéz a hiányos fegyverzetű, fegyelméletlen és gyakorlatlan kurucokat szétugrasztani. Ott is vesztett a székelység színe-java. Csak Etédéről több mint 17-en veszték a holdvilági ütközetben, mint egy eskető levélben Sófalvi István kismódi primipillus vallja. Hogy hány lehetett a veszteség, adatait 200 év múltán vajmi nehéz volna megállapítani. Cserey szerint 1300-nál többen estek el. Ők is azon névtelenekhez sorakoztak, kik e nemzet szabadságáért, függetlenségéért és jogaiért életüket is képesek voltak feláldozni. Pihenjeteek csendesen, kik a szoldos golyótól találva elhulltanak a székelyszabadság védelmében s könnyítse meg nyugalmatokat e néhány szó megemlékezés, hogy emléketek él a késő unokák szívében.

Guthy a szerencsétlen holdvilági ütközet után Tordára menekült, a hol állítólag Rákóczi panaszára Kovács Pál által meggyilkoltatott.

Br. Tige pedig örömeiben, hogy győzelmet aratott, Székelyudvarhelyre vonult, hogy bosszút álljon a Rákóczihoz hű városra s ez alkalommal történt volna vele a fennebb már elmondott epizód. A labancok Udvarhelyről a vidékre is kiszálltak zsákmányolni s e végből az udvarhelyszéki birtokosság értékebb holmait a homoródalmási barlangba hordotta, hova 10 személyből álló őrséget állítottak, galambfalvi Sándor Pál, Kénosi Sándor Pál és décsfalvi Sándor Ferenc parancsnoksága alatt 1704. febr. 8-án, hogy a barlang bejáratát éjjel-nappal őrizték.

Br. Tige azonban nem soká retgettette Udvarhelyt és vidékét, mert híret vette, hogy a kurucok lett Thaszky István segéd hadaival Erdélybe jön. Udvarhelyről elvonult, fogságra küldvén Sebenbe, Ugron Janost. Sebesi Jóbót és Borbély Jánost. Ugront és Borbélyt nemsokára szabadon bocsátották, de Sebesi valószínű a börtönbe halt el.

Udvarhely helyzete ez időben borzasztó volt, mert olyan napjuk is volt, hogy 4—5 ször is kellett hódolni, hol a kuruczoknak, hol a labancoknak.

(Folyt. köv.)

Keresztény szociális kurzus városunkban.

(folytatás és vége.)

III. nap. A délelőtti gyűlésnek csak egy tárgya volt, Dr Prohászka Ottokár székesfehérvári püspöknek, Magyarországon egyik legnagyobb gon-

dolgozójának beszéde. Mikor Szentiványi elnök 11 órakor az ülést megnyitotta és felkérte Prohászka püspököt beszéde megtartására, a közönség szünni nem akaró tapsolással üdvözölte a püspököt, ki a növevelés és védelemről tartott hatalmas szónoklatot. A gondolatoknak dinamikai erejével, ezernyi sötét képek között festette korunk egyik legnagyobb szegényét, a leánykereskedést. Az ókori, Krisztus előtti rabszolgaság, nem volt gyalázatosabb e modern rabszolgakereskedésnél. — Magyarországnak nincs nagyobb szegénye, mint ez a legujabb üzlet, a melylyel pénzért százsámra szállítják a prostitúto karjai közé a külföld, különösen Amerika előtt ismeretes hungarákat. A sokat hangoztatott szabad szerelem előjelei ezek, melyek meggyalázzák az emberiségben a nőt, azt a nőt, kit a kereszténység az őt megillető piedesztálra helyezett és megbecsülte benne az embert, a lelket. Fogjanak kezét az intelligens nők és védjék meg önönmagukat, a megszentelt nőieséget az által, hogy felbecsüljük a nőben, a cselédleányban a szeretet eszközeivel a nőt, a lelket, a szívet, mit ma pénzzel értékelnek.

Óriási tapsvihár zugott fel a püspök beszédére. Szinte büszkék voltunk, hogy láthattuk Prohászka és hallhattuk őt az ő mélyeségek gondolatában, szívének lángoló tüzeiben.

A délutáni ülést Ugron Gábornak az erdélyi kivándorlásról tartott nagy-szabású beszéde vezette be. Ma is azzal a régi őserővel, meggyőzőességgel beszél Ugron Gábor. Korbácsokat suhogtatott a kivándorlási üzelmek fölött és bizonyította, hogy Amerikában nem keres a székely többit, mint a mennyit itthon kereshetne. Jól lehet magasabb munkabért adnak ott, de az nem többlet a mi viszonyainkhoz képest sem, mert ott megfizette a pénzt vérvével, velejével, testével, melyből kiszívja az amerikai munka az erőt s mikor ott kihasználják, akkor hazahozza ide agyonnyomorgatott testét, a mely már munkára képtelen.

Eljenzés és tapsolás követte e gyönyörű beszédet.

A második szónok Szentiványi Károly volt. Alig várta a közönség, hogy másodszer is hallja Szentiványit, kit rövid tiltéle alatt szívből megszeretett. Dr Giesswein Sándor helyett, ki akadályozva volt — beszélt a kereszténység és a haladásról. Azt bizonyította, hogy a kereszténység nem ellensége a haladásnak, sőt mindig a haladás élén állott. Nem is fél a haladástól, mert hisz a haladás tökéletesedést jelent, a kereszténység célja pedig a tökéletesedés, az isteni tökéletességnek minél nagyobb fokú megközelítése.

Nagy Emil orsz. képviselő a kis embernek jogvédelméről tartott előadást. Az ügyvédi visszaéléseket ostorozta satirikus hangon és sok ügyvéd tudatlanságából származó károkat illusztrálta példákkal. A jog sem nyújt elég védelmet a kis embernek, mert nem respektálja annak viszonyait. Sürgeti, hogy az alsóbb néposztály legalább a kisebb jogi és peres ügyeknél a teendőkről kitanitassék és a rendeletek megolvasására neki mód adassék.

Nagy Emilnek eljenzéssel fogadott beszéde után Szentiványi Károly a kurzust néhány szép szóval berekesztette, mire Kovácsy Albert orsz. képviselő, a kurzus második elnöke, megköszönte a szereplőknek közreműködését és Isten áldását kívánta munkájukra.

Röviden ezzel számoltunk be olvasóinknak az eredményeiben remélhetőleg messze kiható keresztény szociális kurzus lefolyásáról. Az elhangzott beszédek és előadások mind a népek, különösen a székely népek boldogulását célozták. Ezért köszönettel tartozunk Mikes János gróf plébánosnak, ki ily hatalmas eszközökkel hozta mozgásba a székely nép ügye iránt a társadalmat.

A kurzus célja volt fölhívni különösen a közéletben működő embereket arra, hogy segédkezet nyújtsanak az erős, gazdag, öntudatos keresztény és tiszta magyar székely nép kialakítására.

Ezek adják meg a hazának mély szeretetét és ily erővel lehet kivívni a haza függetlenségét.

Mikes Kelemen, a most hazatérő Rákóczinak hű kísérője, megosztotta a bujdosás keserveit azzal a fejedelmével, ki a magyar szabadságnak szentelte küzdelmes életét. Mikes János gróf, annak a Mikesnek utóda, ki úgy szerette a magyar szabadság eszményét: Rákóczi Ferencet!

A székelyudvarhelyi r. kath. egyházközség estélye.

Folyó hó 24-én a Budapest-szálló színtermében tartott meg a róm. kath. hitközség estélye. El lehet képzelni az óriási érdeklődést, mert hisz az egész város tudta, hogy Dr Prohászka püspök fog beszédet mondani. Őt mindenki látni és hallani akarta. Az estélyt a helybeli zenekar játéka nyitotta meg. Ezután a róm. kath. főgimn. vegyeskara, Németh Gyula zenetanár szakszerű vezetése mellett énekelte Beethowennek »Himnusz az éjhez« c. darabját. A szépen előadott ének után Dr Paál Árpád a »Megtérés« c. költeményt olvasta fel. Mely hatást tett a közönségre a kissé konvencionális, de gyönyörű formában megírt költemény. A megtévelyedett tudóst festette, ki semmiben sem hisz és feleségének gyöngéd hitét kigunyolja. Ámde a szenvedés, nyomor megtanít hinni. A feleség beteg lesz. A tudós tanácstalannul vergődik szenvedéseiben. A tudomány nem vigasztalja meg, de az a könyvtárból régen kidobott imakönyv, melyet neje oly gyöngédséggel emelt fel hajdan a földről, mint egy megtaposott szentiséget, — reményt, hitet és vigasztalást nyújt a tudósnak.

A meghatott közönség tapsokkal köszönte meg a szép költeményt. A »Megtérés« által felkeltett érzelmeket tovább fokozta Chopinnak »Ballade« (G-moll) romantikus darabja, melyet Dr Solymossy Lajosné urnő interpretált igazi virtuozitással. Chopinnak impresszionisztikus apróságokba lehelte mimoza világát elevenítette meg a finom ujjú urnő. Éreztük az igazi romantikát, melyet Chopin darabjában csak ily gyöngéd női lélek tud értelmezni.

Ily előjátékok után ment fel Prohászka püspök a pódiumra, hogy megtartsa beszédét. A közönség tapsolt, éljenzett, mikor maga előtt látta Magyarországon egyik legnagyobb tudósát, legszebb beszédű emberét. Az emberi ész és tudomány, szívé nélkül lehetetlen, semmi; ezt fejtegette beszédében. Sienki-witz beszélt, hogy a megteremtett nő nem talált nyugtot sem a nap perzselő hevében, sem a hideg égélj alatt, sem az üvegházban. Mindenütt félt, nem volt neki való az a világ. Végre találkozik a férfival, szemébe néz annak és oldala mellé viszi őt az Úr, hogy adjon a férfinak melegséget, a férfiú lelkének szeretetet, szívet, mert a nélkül az nem élhet. Ebből a poetikus képből kiindulva, a logika kérérlhetetlen szigorával bizonyította beszéde további folyamán, hogy szívé kell a tudomány-nak. Minden nagy gondolatnál, minden nagy alkotásnál és vállalkozásnál ott volt és ott van a szíve, e nélkül semmi nagy nem született meg. Kolumbus fölfedezéseire szíve, akarat kellett, mely vállalatában erősitette. Az életnek minden nyilvánulásában megtaláljuk a szívet.

A nagy szónok elvezetett fel a csillagos égre, a föld mélyére, a vilálmhoz és mindezekből titáni erővel ragadta ki a szívet, mig végre elének állította Nietzschének, a híres, szárnalmas »Übermensch«-jét.

Leirhatatlan volt a hatás, mit a magas szárnyalású beszéd, a nagy számú intelligens hallgatóságra gyakorolt.

A nagy szónok elvezetett fel a csillagos égre, a föld mélyére, a vilálmhoz és mindezekből titáni erővel ragadta ki a szívet, mig végre elének állította Nietzschének, a híres, szárnalmas »Übermensch«-jét.

A püspök Ando Végler kiséréte mert virtuozitásával, bot, mely után egy meglepett zott hán nűanszok sal ének.

Az estély László főkely nép gondolkodkat rögzít.

Ezután szavakka püspök elmondott remüköd.

Még a Szentiványi kurzus a ségnek, mondott, szönte a kelyudva tapasztal.

Augusztus

Augusztus felmet i hoz. Csak betegének teendő intézett.

Egy s Herceg a koszonján a kájainak a.

Hamcsak egy gyujtott a tudóba lasára emberel Nem ha ember t lenne a nyomor.

Magy mes em Tegyük r a g s z r u j a b ezrek f ket.

Magy sziv e nemzeti Legyűn ajánlják betegk manye torium dapest.

Buda — D ség. Vá nap de leték u lyen II társainak tatja. órákor onnan plomba az ipar Délután örömtű kor a mében karöltv.

— A nepe h tétet.

— A hely holnap pet tar fejedele nak ha vetkező.

A püspök beszéde után Dr Damokos Andor alispán játszott hegedűn Végler Gyula zenetanár zongorakísérete mellett. Damokos az ő ismert virtuozitásával, bámulandó technikájával, adta elő a művészi darabot, melyet meg kellett „ujraírnia“.

Dr Vass Lajosné urnő enekelt ezután egy operett-részletet. Mindenkit meglepett a nagy kiterjedésű iskolázott hang, melylyel a legfinomabb nőnűsökhöz, a legnagyobb precizitással énekelte a nehéz darabot.

Az estélynek derűs képét Kovácsy László fotográfiái nyújtották. A székelypopuláció életéből ellesett jellemző gondolkodást, dialektust és szokásokat rögzített meg derűs képein.

Ezután Mikes János gróf meleg szavakkal megköszönte Prohászka püspök szívességét, hogy beszédét elmondotta és a többi szereplők közreműködéséért háláját fejezte ki.

Még hallani akarta a közönség Szentiványi Károlyt, ki a ker. szoc. kurzus alatt kedvence lett a közönségnek, de Szentiványi beszédet nem mondott, hanem e helyett megköszönte a nagy szeretetet, melyet Székelyudvarhely város közönségében tapasztalt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Augusztai főhercegnő a magyar nőkhoz.

Augusztai főhercegnő megható kérelmet intéz a magyar urasszonyokhoz. Csak egy virágszálat ker a tüdőbetegeknek a szeretetünk sírjára teendő koszorúból. A jó szívekhez intézett fölhívás a következő:

Egy szál virágot ker a József Kir Herceg Szanatórium Egyesület abbol a koszorúból, melylyel halottak napján a kegyeletes szív kedves halottjainak a sírját ékesíti.

Ha minden sirra tett koszorúból csak egy virágszálat és a sírokon gyújtott mécsekből csak egy lángot a tüdőbetegség terjedésének megállítására följajlanak: ezer és ezer emberéletet lehetne megmenteni! Nem halna meg akkor nyolcvanezer ember tüdőbetegségben évente! Nem lenne annyi könny, nem lenne annyi nyomor, nem lenne annyi árva.

Magyar hölgyek! Siessünk a nemes emberbaráti cél támogatására! Tegyük jelszavá: csak egy virágszálat a kegyeletes koszorujából! És az életnek visszaadott ezrek fogják áldani jó cselekedetüket.

Magyar hölgyek! Áldozzuk a női szív egész lelkesedését ennek a nemzetsorvasztó kórnak enyhítésére. Legyünk azon, hogy minél többen ajánlják föl adományaikat a tüdőbetegek megmentésére. Minden adomány a József Kir Herceg Szanatórium Egyesületnek küldendő: Budapest, IX., Lónyay-utca 47.

Budapest, 1906. október hó.

Augusztai főhercegnő.

— **Diszközgyűlés, Rákóczi ünnep.** Városunk képviselőtestülete holnap délelőtt, az ünnepi istentisztelet után diszközgyűlést tart, melyen II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak emléket jegyzőkönyvbe iktatja. A képviselőtestület d. e. 9 órákor a városbáznál gyülekezik és onnan a róm. kath. plebania templomba, majd az ev. ref. templomba az ipartársulatok zászlói alatt vonul. Délután 6 órákor a Budvár ormán örömtüzet gyujtanak és este 8 órákor a Budapest szálló színháztermében kezdődik a színtársulattal karöltve rendezendő ünnepség.

— **A kir. főreáliskola Rákóczi-ünnepé** holnap d. e. 11 órákor az intézet tornacsarnokában kezdődik.

— **A polgári leányiskola ünnepe.** A helybeli állami polgári leányiskola holnap (hétfőn) ünnepel. Emlékünnepet tart II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelem és bujdosó társai hamvainak hazahozatala alkalmából a következő műsorral: Rákóczi szelle-

méhez. Mondja: Török Emma IV. o. n. Rákóczi harangja. Szavalja: Tompa Márta II. o. n. Kuruc-dalokat énekelnek a növendékek Németh zenetanár vezetésével. Ünnepi beszédet mond: Burgerné Krizsó Erzsébet tanítónő. Kuruc dalokat szaval: Kovacs Ilu-ka III. o. n. Rákóczi tárogatóját Pósa Lajostól szavalja: Bedő Maria III. o. n. Végül a Himnusz énekelik a növendékek.

— **Az összes tanintézetek vezető-ségeihez** — a nagyközönség részéről — azon kérelmet intézzük, hogy a mostanihoz hasonló hazafias ünnepségek rendszeresebb megtervezésére azokon a közönség megjelenésére szemponyjából, esetről-esetre vagy véglegesen határozzák meg az időpontot. Egy időben több helyen a közönség az ünnepségeken részt nem vehet és így sokak számára hozzáférhetetlenné válnak az egyes intézetek ünnepélyei. A kerületi tanári kör kebelében, vagy az igazgatóságok egy közös értekezleten, ezen segíteni úgy lehetne, ha minden iskola ünnepélyének óráját együttesen megállapítanák. A mostani rendszer mellett sokszor megeshet, hogy míg egyik-másik ünnepélyen zsufolásig tömve van a terem, addig a többi az ürességtől csak úgy kong Csetserű volna talán, ha az ünnepségek idejét s lehetőleg sorrendjét, legalább egy héttel előbb a hírlapok útján közzé tennék. A tanintézetek ilyen formán társadalmunk minden rétegére nagy befolyást gyakorolhatnának és kulturmisszióra hivatottságukat jobban betöltenék. Másfelől az előadó növendékek ambícióját is fejlesztenék és nagyobb hatásra sarkalnák. (Beküldték.)

— **Rákóczi ünnep a ref. egyházban.** A helybeli ev. ref. egyházközség, egyházközségi felsőbb rendelt folytán, ma d. e. 10 órákor tartja meg a Rákóczi emlék-ünnepet, melyen az imát Bíró Sándor vallás tanár és a beszédet Vajda Ferenc lelkész tartja. Gotthárd János városi poigármester külön felkérése folytán 29 en (hétfőn) d. e. 11 órákor is lesz rövid istentisztelet, a melyen Bod Károly ny. pap-tanár mond hálaladó imát.

— **Az ev. ref. kollegium** holnap, hétfőn d. e. fél 11 órákor az intézet tornacsarnokában a reformáció évfordulójával kapcsolatban Rákóczi-ünnepélyt rendez, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja Székelyudvarhely, 1906. október 25. az igazgatóság. — Az ünnepély sorrendje: 1. Szólt az Ur. Énekl a közönség. 2. Ima, tartja Fejes Áron tanár. 3. Rákóczi imája. Énekl az ifjúság énekkar. 4. Reformációi emlékbeszéd, mondja Bíró Sándor tanár. 5. Szaval Gönczi Lajos VIII. o. t. 6. Kuruc dalokat énekel az ifjúság. 7. Rákóczi emlékezete, tartja Soimossy Endre tanár. 8. Hymnus. Énekl a közönség. 9. Rákóczi-induló. Ifjúsági zenekar.

— **Eljegyzés.** Kamocsay Mihály, Udvarhelyvármegye főlevéltárosa, tartalékos m. kir. honvédhadnagy folyó hó 20-án eljegyezte Gébell Elvirát, Gébell Ernő földbirtokos leányát Ó-becsén.

— **A nőegyesület választmánya** a múlt vasárnap tartott ülésben elhatározta, hogy a Rákóczi ünnepély erkölcsi és anyagi sikerét, az ünnepelőkhez való csatlakozás által annyival inkább igyekszik előmozdítani, mert ezt nem csak az ünnepély fensége, a műsor érdekes és változatos volta, hanem a jótékony cél is megkívánja, amennyiben a tiszta jövedelem egyrészt a helybeli szegény tanuló gyermekek felruházására fordítják. Demény F.-né rendező elnöki állásáról való lemondását méltó megütöközéssel és sajnálattal vették. — Minthogy azonban a lemondás felett csak a közgyűlés határozhat: romélni lehet, hogy a közbizalom, az osztatlan szeretet és ragaszkodás maradásra fogják

birni. A szokásos fillérestélyek — a választmány megállapodása szerint november hó közepén kezdődnek; egy nagyobb szabású társasestélyt pedig dec. 8-ra terveznek. Ezután tudomásul vették azon örömdetes jelentést, hogy a szegény tanuló gyermekek felruházására 150 K és 30 ócska ruha darab gyűlt össze. Ezt az összeget a Rákóczi ünnepély tiszta jövedelméből és az egyesület pénztárából 400 koronára egészítik ki és 30 tanuló gyermeknek fognak meleg teli ruhát adni és pedig a közsegi elemi fiúiskolából 15, a Ferenc-endszerzet elemi fiúiskolájából 5, a ref. leányiskolából 5 és a r. kath. leányiskolából is 5 gyermek fog teli ruhát kapni. Az illető iskolák igazgató-ságai siessenek, a felruházásra érdemesek névjegyzékét nov. 1-ig beküldeni özv. Kassai Endrének, a helybeli kisdudovába. Az eddig is segélyezett szegény tanuló leányok kéréseinek kedvező elintézését — fedezet hiányában — attól tették függővé, hogy lesz-e ez évben is fillér- és más estélyekből rendkívüli jövedelem? s ha igen, mennyi? Ugyanis az évi jövedelem (800 K kamat és 400 K tagdíj) a 80 városi szegény ünnepenként való rendszeres segélyezésére, a szegény tanulók felruházására és a folyó kiadások fedezésére se elég. Nehány városi szegény folyamodásának érdemi tárgyalását, az idő rövidsége miatt elhalasztották. Végül a Vargha Ida eltávozásával üresen maradt ellenőri állás választásig való betöltésére Szabó Andrásné választmányi tagot kérték föl, akinek buzgó tevékenységétől sok szepet és jót várnak.

— **Színészet.** Heves Béla tarsulata minap megérkezett és már egy pár előadást is tartott városunkban. Ezuttal úgy látszik, hogy multkori kritikánk használt, mivel a színészek is határozottan jobban játszanak, meg a heti műsor is tudatosabban van összeállítva és az operetteket színmű, majd vigjáték váltja fel; szóval nem oly nagy az egyhangúság, mint a mult szezonban. Az előadások általában jól sikerültek. Azonban — és ezt el nem hallgathatjuk — bármikent igyekszik s tud is e társulat jót es élvezhető produkálni, a közönség ugyszólván semmi érdeklődést sem mutat iránta, mert azok, a kiket állandóan ott láthatunk csak körülbelül egynyelcadát teszik azoknak, a kiknek el kellene jönni s a kikre számítani lehet. Mar pedig, ha egy cirkusz, panoráma, vagy kinematograf tud nekünk élvezetet szerezni s tódulunk oda — roppant nagy szegénységi bizonyítvány, hogy ugyszólván a művészetek legnemesebbikeivel szemben szükkeblűek vagyunk *B-g*.

— **Meghívó.** A helybeli ev. ref. egyházközség egyházi értekezletének férfi és női választmánya ma, október 28-án d. u. 3 órákor a leányiskola helyiségében rendes ülést tart. Ezen gyűlés tárgya az egyházi estélyek rendezése és az egyháztársadalmi munkásság megkezdése leven, a tagok szives megjelenése ez uton is kéri.

— **Ezüst érem.** Filep Dezső korondi agyagiparos a bukaresti világkiállításon ángobe edényeivel ezüst érmert nyert Filepnek is van tehát ismét erkölcsi diadala s remélhetőleg immár a nemzeti kormány jóvoltából az anyagiak sem késnek soká.

— **Eladó tojás.** A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó szövetkezete székelyudvarhelyi kerületi fiókja Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 27. sz. alatt 3 drb friss, atvizsgált tojást bárkinék 20 fillért árúsít.

— **A kabalisztika** segélyével minden név és születés év részére szerencsesorsjegyet helyezett el pecsét alatt a Kiss Károly és Társa bankháza (Budapest, Kossuth Lajos utca 13). Mindenki kihasználhatja az alkalmat! Irja meg a nevét, születési

évet és a Kiss bankház azonnal elküldi a pecsét alatt levő szerencsesorsjegyet. — Köztudomásu, hogy a Kiss bankház által már sok ezer család lett gazdag és boldog. Kisérelje meg szerencsét mindenki Kissnél, mert Kiss szerencséje Nagy!

A vadász-ha utazásra készül a fegyvere után első gondja az, hogy vadásztáskájában a csutorája jó barack pálinkával legyen megtöltve. Ilyen jó csutorát és pálinkát az Első Alföldi Cognacgyár Rt. kecskeméti gyárvezetősége szállít.

KÖZGAZDASÁG.

— **Az első alföldi cognacgyár részvénytársaság és szeszlinomító-gyár Kecskeméten** budapesti központi irodájának (V. Mérleg-utca 11.) heti üzleti jelentése:

Mai zárlatárak Budapesten:

	Nagyban	Kicsinyben
Finomított szesz adózva	145—	148—
Finom szesz adózatlanul	45-50	48-50
Nyers szesz adózva	143—	145—
Denaturált szesz	38—	40—

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

Szoptató anyák

sokszor oly időben érzik magukat teljesen kimerültnék, mikor éppen erőre és legjobb egészségre volna szükségük, hogy anyai kötelességeiknek megfelelhessenek. Különösen ökö találunk tehát a Scott-féle Emulsio-ban egy valósággal felülmulhatatlan táp- és erősítő szert. A legjobb gyógy-csukamájolajból alposphorsavas mesz és nátron hozzáadásával készül, feltétlenül jóízű és rendkívül könnyen emészthető, az étvágyat gerjeszti és így fiatal anyák erősítésére minden más szernél jobb. A Scott-féle Emulsio segélyével megszüntetjük a gyöngeséget és gyorsan új erőre, új életkedvre teszünk szert. A Scott-féle Emulsio sokkal hatásosabb és megbízhatóbb, mint a közönséges csukamáj-olaj.

A SCOTT-féle EMULSIO valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ védjegy.

Dr BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerháza“ BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

7273—906. tlv. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék tlv. hatóság közhírré teszi, hogy Jánosi Gyula, Fülöp Mózes és a kir. kincstár végrehajtónak Balázi Lőrinc s társai bethlenfalvi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 159 K 98 f, 200 K és 80 K 54 f tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében, Jánosi Gyula székelyudvarhelyi lakos végrehajtónak Balázi Lőrinc és társai bethlenfalvi lakosok végrehajtást szenvedők ellen 150 K 98 f tőkekövetelés és ennek 1905. évi április hó 26 ik napjától járó 5 százalékos kamatai 82 K 80 f eddigi a még a jelen kérésért 12 K-ban megállapított, továbbá Fülöp Mózes 200 K követelése s ennek 1901. március 1-től járó 6 százalékos kamatai és 57 K 76 f költség s a kir. kincstár javára bekebelezett 80 K 54 f tőke és 8 korona költség a még felmerülő költségek kielégítése végett a székelyudvarhelyi kir. tvszék és kir. járásbírósg területén levő a bethlenfalvi I. r. 96 sztjkvben A + 187, 1881 hrsz. a. fekvőkre 351 K, a bethlenfalvi I. r. 266 számú tjkvben A + 727 hrsz. a. fekvőre 26 K, 786 hrsz. fekvőre 119 K, a

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár

állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Gyertyántfy J. fia vasnagyszerkedésében Székelyudvarhelyen.

bethlenfalvi I. r. 274 sz. tjkvben A + 1527 hrsz. a fekvőre 29 K becsértékben, a bethlenfalvi 94 számú tjkvben A + 185 hrsz. a fekvőre 320 K és pedig Balázi Ignác, Balázi János, Balázi Anna, Balázi Vilma, Barabás Miklós, Barabás Mihály, Gál Sándor, Sebesi Ákos háztulajdonosok jutalékára is ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi november 19-ik napján d. e. 8 órakor Bethlenfalva község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adni. Árverezni szándékozók az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban kötelesek a kiküldöttkéhez letenni.

A kir. trvszék, mint lkvi hatóság. Székelyudvarhely, 1906. okt. 5.

Graffius, trvszéki egyes bíró,

5671 1-3

"Eredeti Singer" varrógépek

a legkisebbtől a legnagyobbig, szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megében kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 16. sz. alatt levő "Eredeti Singer" cég képviselőjénél rendelhetők meg, hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök valódi Singer-féle varrógépeket nem árusíthatnak.

Kiváló tisztelettel Bokor András, az "Eredeti Singer" cég megbízottja.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kezesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

GAMIS ÉS STOCK

pároló-telepe FIUME - BARCOLA.

Kapható minden jobb üzletben.

Főzöttcet gyári raktár! Legkiválóbb minőségű főzöttcet nagyban és kicsinyben Kossuth-utca 1. szám alatt (Dragomán üzlete mellett) kapható.

KOGSIK kiváló minőségű ben és olcsó árakon állandóan kaphatók: Albert Péter kovácsmesternél Székelyudvarhelyt. Használt kocsiakat becsérel és kijavít.

"Egyesült ceglédi szőlősgazdák borelárusító társasága" Cegléd.

Egyenlősíti, bepincézi és áruba bocsátja a termelők tisztán kezelt legkiválóbb borait.

Nyilvántartja és közvetíti ezentul az egyes termelők magán pincéiben, sajátkezüleg gondozott boraikat is.

Különösen előnyös szövetkezeteknek és vendéglősöknek a nálunk való bevásárlás, mert egész éven át egyforma és akármilyen nagytömegben folyton egy és ugyanazon bort kaphatják.

Ezuttal áruba bocsátjuk a legkiválóbb siller színű "Kadarka" és zöldesfehér "Ezerjő", "Rizling" stb. fajokat is, melyek több vagyon véltelénél igen mérsékelt árban kaphatók.

Levél- vagy sürgönycim: Egyesült szőlősgazdák társasága Cegléd.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagyszerkedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben hapható.

Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni miszerint újonnan berendezett fűszer, festék, fonal, színes fejtők és csemege üzletemet Deák-tér 15. szám alatt megnyitottam.

Ajánlom legfinomabb minőségű kávéimat, u. m.: Jamaikai, Cuba, Ceylon, Portorico, Quatemala, valamint különböző gyöngy kávé fajaimat, finom olasz rizseket, valódi Veumann-féle aradi liszteket, továbbá előpataki, kászoni, Székelyszeltes és Baros forrás és ásványvizeket, mindenemű olajak, festékek, magyar gyártmányu szoba padló mázak, legfinomabb kristály tiszta szagtalan petróleumot stb.

Midőn a nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kérem, szolid árain, valamint pontos és előzékeny kiszolgálásról nagyra becsült vevőimet biztosíthatom.

Alázatos tisztelettel

Hánn József.

A M. KIR. SZŐLŐTELEPEKEN TERMELT

és a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam által kezelt s a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával létesített boreltékesítő osztályából a

magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetk. székelyudvarhelyi fiókjánál

következő hivatalos vizsgálaton átment **BOROK** vannak nagy mennyiségben raktáron:

Fogy. adóval együtt	Fogy. adó nélkül
Magyarigéri rizling	80 fillér
Mézses fehér	70 fillér
Siller szekszárdi	65 fillér
Fehér asztali	55 fillér
Hejyaljai asztali	47 fillér
Villányi vörös, 1900 évi	45 fillér
Tolcsvai számorodni 1900 155 fillér	35 fillér
	78 fillér
	88 fillér
	144 fillér

Palack borok: Zöld sylvani, Magyarigéri Som, Keckeneti Auvergnas Gris, Farcái Furmi stb. fajta kitűnő palack borok a legolcsóbban kaphatók. — Megrendelésre bármily faj palack borok hozhatók. Vételnél hordóért literenkint 13 fillér letét adandó. — Hordók 3 hónapon belül sértetlen tiszta állapotban, a székelyudvarhelyi pincéhez szállítást levonva, a felszámított áron visszavételnek.

Első Budapesti Malom-építészeti és Gépgyár képviselője. KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.

Hogy hívják?

Nincs többé csalódás!

Szerencsését lepecsételve őrzi a KISS bankház!

Mindenki megkapja a szerencse által neki szánt sorsjegyet! Fortuna segélyével minden név és születési év részére egy szerencseszámot helyeztünk el pecsét alatt, például: a lepecsételt boríték előoldala a boríték hátsó oldala:

Használja ki az alkalmat. Fogadja lepecsételve szerencsését tőlünk. Írja meg nevét, születési évét és mi azonnal küldjük pecsét alatt az ön részére eltett szerencsesorsjegyet. Sok ezer család, mely bizalmával bennünket megtisztelt és a

"KISS szerencsése NAGY"

jelmondás hivelhez csatlakozott, nálunk lelte szerencsését; merítsen Ön is a KISS bankház kiadhatatlan szerencseforrásából, vegye át tőlünk szerencsésének lepecsételt záloglevelét és gazdaság meg jólét közel lesz Önhez.

XIX. sorsjáték I. osztályának huzása már folyó évi november hó 22. és 23-án lesz. Az I-ső oszt. sorsjegyek árai: Egy nyolcad K 150. Egy negyed K 30. — Egy fel K 60. — Egy egész K 120. —

KISS KÁROLY és TÁRSA

magyar kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye Budapest, IV., Kossuth Lajos utca 13. sz. Fiókok: VI., Váci-körut 5. sz. — VII., Erzsébet-körut 22. sz.

Uj cukrászda megnyitás!

Alulírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy helyben a Kossuth-utca 7. szám alatti

cukrászdámat

folyó hó 21-én megnyitom.

A kül- és belföld nagyobb cukrászdaiban szerzett több évi tapasztalataim lehetővé teszik, hogy jó és izletes süteményeimmel a n. é. közönség legmesszebb menő kívánalmait is kielégíthetem. Lakodalmakra, keresztelőkire és nagyobb ünnepekre történő megrendeléseket gondos kivitelben és izletesen készítek el.

Megrendelésre készítek legfinomabb kivitelű tortákat, tea- és csemege-süteményeket, mandula-különlegességeket, bonbonokat, pástétomokat, krémeket, fagyaltokat és minden ezen szakba tartozó dolgokat. Naponta friss hassé és kávéhoz való izletes sütemények kaphatók. A n. é. közönség szives pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

Ujhelyi Rezső cukrász

Kossuth utca 7. szám.

KÉRJEN csak Seller és Kary-féle

FREDIM

legjobb tisztítószer minden lábbeléhez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcalf, oscarra, chevreaux és lakkeipöh. Bécs, XII.].

Tankönyvek, tanszerek

kaphatók: BETEGH PÁL és TÁRSÁNÁL.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvényél, csúznál és meghüleséknél,** bedörzsölésükkel használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—50, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.